

3. Rezumat (până la 2 pagini)

În cadrul proiectului, în perioada 2017-2018 au fost efectuate cercetări în diferite ecosisteme naturale și agroecozisteme din zona de Nord a Republicii Moldova și Nistrului Mijlociu (Naslavcea, Calarașeuca (Ocnița), Unguri, Rudi (Soroca), Arionești (Dondușeni), Brînzeni (Edineț).

În rezultatul cercetării hymenopterelor calcidoide colectate cu fileul entomologic în diverse biotopuri din zona Nistrului Mijlociu au fost analizate peste 2000 exemplare de himenoptere parazitoide (Hymenoptera, Chalcidoidea) și identificate 42 specii incluse în 3 familii și 27 genuri: *Chalcididae* – 10 specii; *Perilampidae* – 6 specii și *Pteromalidae* – cu 26 specii.

Au fost studiate și speciile de calcidoide parazitoide asociate cu cinipidul *Neuroterus quercusbaccarum* L. (Hymenoptera, Cynipidae) - paraziți larvari care se dezvoltă în larvele gazdei situate în camera larvară din centrul galei. Galele formate de insecta galigenă *Neuroterus quercusbaccarum* L. fixate pe frunze de *Quercus robur* au fost colectate în formațiunile de pădure cu gorunete situate în zona de nord, din care în condiții de laborator au fost obținute speciile de calcidoide parazitoide. În total au fost colectate peste 1000 de gale din care au fost obținute 8 specii de entomofagi incluse în 7 genuri și 6 familii de calcidoide: *Pteromalidae* - *Mesopolobus tibialis* Westw., *M. fasciiventris* Westw.; *Eupelmidae* – *Eupelmus fulvipes* Förster, *Eulophidae* – *Olynx gallarum* L., *Tetrastichus* sp., *Ormyridae* – *Ormyrus diffinis* Fonsc., *Eurytomidae* - *Eudecatoma biguttata* Swed.; *Torymidae* - *Torymus flavipes* Walker .

Au fost stabilite speciile de pteromalide (Hymenoptera, *Pteromalidae*) obținute din cinipidul *Cynips quercus* (Four.) - parazitoizi larvari care se dezvoltă în larvele gazdei. Complexul parazitoid este format din 6 specii de pteromalide ce aparțin la 2 genuri: genul *Mesopolobus* cuprinde 5 specii – *Mesopolobus tibialis* Westw., *M. fuscipes* Walker, *M. dubius* Walker, *M. fasciiventris* Westw., *M. xanthocerus* Thomson și genul *Caenacis* cu 1 specie - *C. lauta* Walker. Cu un procent mai mare de parazitare s-au evidențiat *Mesopolobus tibialis* West., și *M. fasciiventris* Westw.

A fost cercetată componența specifică și relațiile trofice a calcidoidelor, cu insecta galigenă *Cynips quercusfolii* L. (Hymenoptera, Cynipidae), obținute în condiții de laborator din galele colectate în formațiunile de pădure situate în apropierea comunei Unguri. Complexul parazitoid este alcătuit din 13 specii de calcidoide incluse în 6 genuri și 4 familii; 8 specii de parazitoizi din familia *Pteromalidae*: *Mesopolobus incultus* Walker, *M. xanthocerus* Thomson, *M. morys* Walker, *M. amaenus* Walker, *M. fasciiventris* Westwood, *M. tibialis* Westwood, *Cecidostiba hilaris* Walker, *Caenacis lauta* Walker; 2 specii din familia *Eulophidae*: *Olynx eudoreschus* Walker, *O. gallarum* L.; 1 specie din *Eurytomidae*: *Eudecatoma biguttata* Swederus și 2 specii din familia *Torymidae*: *Torymus macrurus* Förster, *T. flavipes* Walker.

Au fost confirmat prezența în parte de nord a R.Moldova a 66 specii parazitoide (Hymenoptera, Aphidiidae) pe diferite specii de afide de pe diferite specii de plante.

Au fost stabilite legăturile triotrofe (parazitoid, afida-gazdă, plantă) în entomocomplexele de specii economic valoroase în agrocenozele de culturi multianuale de livezi din zona Nistrului Mijlociu

În agrocenozele cerealierele s-a înregistrat depresia afidelor dăunătoare, fapt ce se explică prin dezvoltarea ciclică a acestor dăunători (din 4 în 4 ani). Dintre afide, pe grâul de toamnă s-au înregistrat exemplare rătăcite ale speciilor *Sitobion avenae* F. și *Metopolophium dirhodum* Walk.

A fost efectuat un studiu al faunei de coleoptere din culturile: lucernă, porumb și și rapiță din zona de Nord a Republicii Moldova. Cercetările ne-au permis să identificăm 97 de specii de Coleoptere, aparținând la 51 de genuri și 9 familii (Carabidae, Silphidae, Staphylinidae, Scarabaeidae, Coccinellidae, Tenebrionidae, Cerambycidae, Chrysomelidae și Curculionidae).

Sunt elaborate unele recomandări ce țin de aplicarea principalelor grupuri de himenoptere parazite, în domeniul protecției biologice a plantelor în regiunea Nistrului Mijlociu:

- sporirea numărului de habitate disponibile pentru prădători și parazitoizi în vederea iernării, reproducerii în timpul primăverii și hrănirii în timpul verii;
- atragerea dușmanilor naturali: păsări, viespi, ploșnițe și coleoptere răpitoare;
- în livezi, odată cu lucrările de primăvară vor fi îndepărtate ramurile atacate din anul precedent;
- distrugerea buruienilor din culturi, ce constituie plante gazdă intermediare;
- cultivarea plantelor melifere, atractive pentru himenoptere parazite.